

[Industriministeren]

fale at stemme imod de to nævnte ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om forsikringsvirksomhed. (Lovforslag nr. L 74).

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 67 stemte for, 83 imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 68 stemte for, 84 imod.

Ændringsforslag nr. 3-5
vedtoges uden afstemning.

§ 1, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

§§ 2 og 3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om tilsyn med pensionskasser. (Lovforslag nr. L 73).

§§ 1-3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 67:

Forslag til lov om en arbejdsmarkedsuddannelsesfond.

(Fremsat 15/11 83. Første behandling 24/11 83. Betænkning 8/12 83).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 11 opførte sag, nemlig:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 68:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsmæssig uddannelse af specialarbejdere m.fl. og omskoling. (Ændring af finansieringsbestemmelser).

(Fremsat 15/11 83. Første behandling 24/11 83. Betænkning 8/12 83).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Bakholt (S):

Jeg skal i første omgang knytte nogle bemærkninger til de ændringsforslag, der er stillet. Regeringen har stillet ændringsforslag, der går ud på, at loven først træder i kraft 1. april 1984. Vi har hele tiden sagt, at denne lovgivning er lidt hastværksarbejde, og det understreger dette ændringsforslag bl.a. også at det er.

Loven kan ikke få virkning, som det var regeringens hensigt, fra 1. januar, men først fra april 1984. Det betyder, at lønmodtagere og arbejdsgivere skal betale det samme beløb på 9 måneder som ellers på 12 måneder. Der er ikke ændret i beløbet i nedadgående retning, tværtimod har det fået en lille stigning på ca. 10 mill. kr.

Vi har i socialdemokratiet hele tiden sagt, at denne lovgivning er dårlig og at den ikke kunne træde i kraft 1. januar 1984, som rege-

[Bakholdt]

ringen havde tænkt, og det understreger dette ændringsforslag også at den ikke kan.

Vi vil stemme imod det ændringsforslag fra regeringen, for det betyder en yderligere belastning af lønmodtagere og arbejdsgivere. Vi har i udvalget fået en række henvendelser fra både lønmodtager- og arbejdsgiverorganisationer. Der er nogle fælles træk i disse henvendelser, bl.a. det, at man gerne vil have loven gjort tidsbegrænset. Det er vi meget enige i at den bør være, og derfor har vi stillet et forslag om at gøre den tidsbegrænset til 1984.

Vi finder ikke, at det er den rigtige måde at finansiere arbejdsmarkedsuddannelserne på. Derfor skal denne lov have så kortvarig en løbetid som overhovedet muligt. Jeg kan også forstå, at der er et flertal i folketinget for det; ved førstebehandlingen sagde hr. Lawaetz fra fremskridtspartiet nemlig, at han gerne så den tidsbegrænset, og i betænkningen føjes der til, at et mindretal – det er altså fremskridtspartiet – gerne havde set, at loven blev tidsbegrænset, men i den øjeblikkelige situation ikke finder anledning til at tage problemet op.

Det har vi nu gjort, og det eneste, fremskridtspartiet nu skal gøre, er, når vi om lidt stemmer om ændringsforslaget, at trykke på den grønne knap, således at loven kun får virkning for 1984. Det forventer jeg at et flertal vil gøre.

Det lovforslag, vi her behandler, er jo udtryk for, at det er ny jord, der betrædes. Vi har altid finansieret arbejdsmarkedsuddannelserne over de almindelige skatter og afgifter, og så kan man spørge sig selv, hvorfor vi nu skal have denne fremgangsmåde, at det skal finansieres ved arbejdsgiverafgifter og ved lønmodtagerafgifter. Vi har ikke fået noget fornuftigt svar på dette. Man kan få det indtryk, at det bl.a. er for at undgå, at det officielle skattetryk stiger; for at prøve på at holde det i ro sender man en afgift som denne her af sted.

Det kan også være udtryk for, at man ønsker en del af uddannelserne privatiseret, og jeg vil gerne i den forbindelse have arbejdsministerens svar på et spørgsmål her, for arbejdsministeren har i en henvendelse, vi har fået fra FTF, givet et svar, som bekræfter mig i denne antagelse, og det er ikke bare i svaret til FTF; det går igennem flere af de

spørgsmål, der er stillet i udvalget, og de besvarelser, der er kommet herpå.

FTF gør opmærksom på, at arbejdsmarkedsuddannelser bør være en fælles samfundsopgave – dér er vi enige. Så siger ministeren i sit svar på FTFs henvendelse: »Arbejdsmarkedsuddannelser retter sig primært mod det erhvervsliv, hvis konkurrenceevne skal være med til at forbedre beskæftigelsessituationen. Det er på denne baggrund naturligt, at alle lønmodtagere bidrager til arbejdsmarkedsuddannelserne.«

Ja men hvorfor er det naturligt? Det er vel naturligt, at samfundet stiller sin uddannelseskapacitet til rådighed, så vi har en veluddannet arbejdskraft, og finansierer det over de almindelige regler, som vi kender i dag, og ikke får et nyt system ind i billedet. Det, der lægges op til her, er nogle ændringer, som måske på lidt længere sigt betyder, at hvis arbejdsmarkedet vil have en veluddannet arbejdskraft, skal man selv til at betale for det på forskellig vis.

Der er også i de henvendelser, vi har fået, givet udtryk for, at man er betænkelig, fordi dette her kan få nogle konsekvenser for styringen af arbejdsmarkedsuddannelserne i fremtiden. Det er jeg også meget enig i. Det, man lægger op til her, er et stort slagsmål, når arbejdsmarkedsuddannelsesloven skal til revision, og det skal den jo i denne samling.

Det er helt klart, at de organisationer, der nu skal til at betale en særlig afgift, også vil have del i styringen af anvendelsen af midlerne. Det betyder – og her er arbejdsministeren også ude på gyngende grund – at vi risikerer, at en hel række grupper, der i dag ikke anvender det system, vil have ønske om det og gøre krav på det – og det kan de gøre med rimelighed – for at få andel i de penge, som de skal til at betale. Det betyder, at der er større grupper, der skal anvende de samme midler – der bliver færre midler til uddannelse – og det kan få den konsekvens, at de ledige bliver skubbet i baggrunden.

Det, man er på vej til at gøre med denne lovgivning, er at fratage samfundet – staten – den opgave, det er at sørge for, at vi har et ordentligt, tilstrækkeligt godt uddannelsessystem, så den arbejdskraft, der bliver uddannet, er tilstrækkelig god til at løse de opgaver, den skal løse.

Vi mener, at arbejdsmarkedsuddannelserne skal opprioriteres, men det, man er på vej til

[Bakholt]

nu, er at nedprioritere dem – med den måde, man lægger finansieringen op på. Der vil opstå et vældigt slagsmål nogle grupper imellem om at få del i pengene. Det kommer til at ligne almindelige overenskomstforhandlinger mellem DA og LO, når disse midler skal fordeles, og det tager vi afstand fra.

Vi vil stemme imod regeringens ændringsforslag, og vi vil stemme imod lovforslaget ved tredje behandling. Det er en dårlig lovgivning, der bryder totalt med nogle principper, som har været gældende i årtier i dette samfund, og konsekvenserne af det, regeringen her har lagt op til, er fuldstændig uoverskuelige.

Lawaetz (FP):

Når vi diskuterer denne lovgivning, skal vi huske, at udgangspunktet er forligsstof. Jeg sagde ved første behandling – og det tør jeg godt gentage – at fremskridtspartiet ikke kan lide denne lovgivning, idet det er en ny afgift for arbejdspladserne, og det ved regeringspartierne også. Arbejdsministerens ændringsforslag kan vi stemme for, og det kan vi ud fra rent praktiske grunde, fordi man her følger den linje op, at man ikke skal have mere besvær end højest nødvendigt ved at få det gjort op og få det afregnet.

Det er rigtigt, at jeg har været inde på, at jeg gerne så, at denne lovgivning bliver tidsbegrænset, og det er vel helt rimeligt, for når der er noget, man ikke kan lide, vil man gerne have det stoppet hurtigst muligt. Det er imidlertid sådan, at jeg er i tvivl med mig selv om, hvor langt forligsstoffet strækker, og så vil jeg sige det på den måde, at jeg ikke kan lide det og gerne havde set det tidsbegrænset, men i hvert fald to dage endnu er jeg loyal over for regeringen, og det betyder, at selv om jeg har sympati for at gøre det tidsbegrænset, og selv om jeg anerkender en hel masse af det, der er sagt – hvad man måske ikke rigtig kan få folk til at forstå, nemlig at der rundt omkring i overenskomsterne er masser af bestemmelser om uddannelse og indbetaling til forskellige uddannelsesfonde – må vi lade det ligge. Det er en politisk situation, og den er vi ikke alene om at have skabt, men jeg er loyal mindst to dage endnu, og derfor må jeg måske beklage, at jeg stemmer imod socialdemokratiets ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Bakholt (S):

Jeg er godt klar over, at dette her er forligsstof, og jeg har også fundet ud af, at hr. Lawaetz ikke kan lide lovgivningen. Det gav han udtryk for ved første behandling, og det har han også udtalt sig om til pressen, hvor jeg har set forskellige udtalelser om det. Derfor synes jeg, at hr. Lawaetz skulle tage konsekvensen og gøre lovgivningen tidsbegrænset, så den ikke kommer til at ødelægge så meget, som den kommer til, hvis den bliver af længerevarende karakter.

Men jeg kan forstå, at hr. Lawaetz ikke er klar over, hvor længe forliget gælder. Jeg har forstået det sådan, at det gælder for 1984; det er finansloven for 1984, man diskuterer, og det er dér, det indgår som et forlig. Hvis hr. Lawaetz ikke ved, hvor længe det gælder, så vil jeg spørge arbejdsministeren, hvor længe det forlig gælder, så vi kan få afklaret, om hr. Lawaetz kan stemme for det ændringsforslag, socialdemokratiet har stillet. Jeg synes, at arbejdsministeren klart bør sige, hvor længe det gælder, så vi kan få den usikkerhed for hr. Lawaetz af vejen.

(Kort bemærkning).

Lawaetz (FP):

Jeg skifter ikke mening i dag, og jeg har udtrykt det meget enkelt. Jeg er stadig loyal over for regeringen i mindst to dage, og hvis jeg dukker op igen i arbejdsmarkedsudvalget efter det valg, som socialdemokratiet gerne vil have, er det muligt, at jeg til den tid følger min ønsketænkning op. Den tid, den sorg.

(Kort bemærkning).

Bakholt (S):

Det vil sige, hr. Lawaetz, at man er klar til at træffe en endelig afgørelse på torsdag; hvis det er tilfældet, vil jeg gerne give hr. Lawaetz den chance, at lovforslaget går tilbage til udvalget, så vi kan drøfte det og afgive en tillægsbetænkning.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, der kalder mig herop i første omgang, er ændringsforslagene, og i anden omgang hr. Lawaetz, for jeg kan sige det samme, som hr. Bakholt allerede har sagt, nemlig: hvor

[Lilli Gyldenkilde]

længe skal dette forlig egentlig vare, når det faktisk er sådan, at det såkaldte Rio Bravo-forlig næppe gælder? – ja, vi får se, om det gælder ud over de næste to dage.

Vi havde håbet efter det udmærkede udvalgsarbejde, vi havde, hvor vi faktisk fik et dundrende måske fra fremskridtspartiet – det er vi ikke vant til, for det plejer kun at være fra de radikale – at man ville gå med til den tidsbegrænsning, der ligger i ændringsforslaget. Der er jo ikke tale om, at hr. Lawaetz kan komme til at stemme for forslaget i dets helhed, så det bliver gældende ud i al fremtid, og der er heller ikke tale om, at forslaget bliver forkastet ved, at man stemmer for det her ændringsforslag. Der er tale om, at man kun stemmer for ændringsforslaget, således at loven kun kommer til at gælde for 1984.

Men jeg kan forstå, at denne regering ikke kun er afhængig af vælgernes kryds, men også af vind og vejr, for det er jo, som vind og vejr blæser, at man udtaler sig heroppefra.

Hr. Lawaetz siger, han ikke kan lide det, og ser mild og venlig ud, og det er jo udmærket, men hvis ikke man kan lide det, kan man da i det mindste tidsbegrænse det og så se, hvordan det kommer til at gå. Det er da rimeligt at gå ud og sige til sine vælgere: ja, jeg kunne godt nok ikke lide det, og derfor gik jeg kun med til det i et år. Men det, hr. Lawaetz gør nu på sit partis vegne, er faktisk at gå med til dette som et princip, og som hr. Lawaetz ganske rigtigt sagde heroppefra, handlede dette forslag om noget helt andet, da det kom frem, det handlede nemlig om nedskæringer i dagpengene, men det kunne man ikke få de radikale med til, og det skal de ikke have utak for; det har jeg sagt tidligere, og det mener jeg. Til gengæld synes jeg, at de skal have utak for dette forslag, men jeg synes sandelig, fremskridtspartiet er dem, der skal have mest utak, når de ikke engang vil være med til at tidsbegrænse det, så man kunne vente og se, hvordan det kommer til at fungere.

(Kort bemærkning).

Lawaetz (FP):

Jeg får ikke besvær med mine vælgere, hvad det angår, for jeg har sagt tre-fire gange under behandlingen, at det er forligsstof, og at jeg ikke kan lide loven, så jeg får ikke

spor besvær. Endelig er det parlamentariske system jo sådan, at den 6. januar 1984, eller hvornår det nu bliver, kan man genfremsætte et forslag, hvis man har lyst – mere indviklet er det jo ikke – så jeg må gentage, at jeg ikke skifter mening, heller ikke torsdag klokken 24.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Vi er nødt til at spørge hr. Lawaetz, om det virkelig er hans mening, at såfremt fremskridtspartiet om to dage ikke mere vil være parlamentarisk grundlag for denne regering og vi skal have udskrevet valg, så vil hr. Lawaetz være med til at stille dette ændringsforslag, når vi kommer hen til januar-februar måned efter valget, for det var rent faktisk det, hr. Lawaetz sagde.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre stemmer for den tidsbegrænsning, der er ændringsforslag om, og for det af ministeren stillede ændringsforslag.

Af hensyn til det videre politisk-historiske forløb vil jeg godt stille den socialdemokratiske ordfører et spørgsmål: ville socialdemokratiet, såfremt dets ændringsforslag blev vedtaget, have stemt for loven?

(Kort bemærkning).

Bakholt (S):

Svaret er klart nej, skal jeg sige til den radikale ordfører, men vi ønsker de skadelige virkninger, som denne lov får, begrænset så meget som overhovedet muligt, og derfor ønsker vi at få den tidsbegrænset. Vi stemmer ikke for denne lov, for det er et fuldstændigt nyt princip, der gennemføres her, som vi ikke ønsker at medvirke til.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Hr. Bakholt sagde, at regeringens ændringsforslag til dette lovforslag understreger, at der har været tale om hastværksarbejde. Det har der nu ikke. Når vi er kommet med et ændret ikrafttrædelsestidspunkt for lovforslaget, skyldes det sammenhængen mellem vores lovgivning og den følgelovgivning, som er skatteministerens.

Og så vil jeg gerne understrege over for hr. Bakholt, at der ikke er sket nogen æn-

[Arbejdsministeren]

dringer i det beløb for 1984, som skal opkræves. Der er ikke tale om, som hr. Bakholt var inde på, en yderligere belastning af bidragyderne; det er det samme beløb, man skal betale inden for 1984.

Så kan jeg selvfølgelig godt forstå, at hr. Bakholt, som er imod lovforslaget, i det mindste forsøger at få igennem, at det skal være tidsbegrænset. Der skal såmænd ikke så meget logik til for at følge den tankegang. Men det er jo ikke rigtigt, når hr. Bakholt siger, at dette forslag er et udtryk for, at vi nu skal til at have privatiseret uddannelserne. Det, der er tale om her, er, at vi laver en ændret finansieringsform for arbejdsmarkedsuddannelserne og intet andet.

Spørgsmålet om hele styringen af arbejdsmarkedsuddannelserne er der overhovedet ikke taget stilling til her. Lovforslaget drejer sig udelukkende om finansieringen.

Med hensyn til spørgsmålet om styring af arbejdsmarkedsuddannelserne ved hr. Bakholt også, at der på regeringens lovprogram er et forslag, som regeringen regner med at fremsætte engang i 1984. Det er ikke regeringens hensigt at lægge op til, at arbejdsmarkedets parter ikke skal have indflydelse på uddannelsesindhold og tilrettelæggelse, således som de har det i dag. Det er heller ikke tanken, at de arbejdsløse skal skubbes ud af systemet. Men det er efter vores mening rimeligt, at arbejdsmarkedets parter selv bidrager til disse uddannelser, som de jo selv har så stor glæde af.

Så siger hr. Bakholt, at arbejdsmarkedsuddannelserne skal opprioriteres, og det er jeg enig i, for noget af det, vi får brug for, når det økonomiske opsving slår igennem, er at få uddannet både de ledige og dem, der er i arbejde, så de kan klare de udfordringer, der kommer i forbindelse med det økonomiske opsving og den teknologiske udvikling, som jo allerede er voldsomt i gang.

Så vil jeg da gerne sige tak til hr. Lawaetz, som sagde, at han kunne støtte forslaget, fordi der var tale om forligsstof, og jeg må sige, at egentlig havde jeg også regnet med det, for i alle de år jeg har kendt hr. Lawaetz, har jeg haft et godt samarbejde med ham i arbejdsmarkedsudvalget, og jeg er da overbevist om, at dette samarbejde også vil fortsætte loyalt, når vi mødes igen i januar måned.

Bakholt (S):

Arbejdsministerens bemærkninger om, at dette lovforslag først skal træde i kraft den 1. april 1984 på grund af det skattelovsforslag, som skatteministeren har fremsat, er lidt søgt. Jeg kan godt se, at det er det, man bruger som argument, men det har i hvert fald fået en meget hurtig og blid behandling i folketinget, fordi det behandler dette skatte spørgsmål på den eneste rigtige måde. Det gjorde skatteministerens første forslag ikke, men det gør dette, så det kan ikke være det, der er begrundelsen.

Jeg tror bestemt ikke, at arbejdsministeren har ret, når hun siger, at regeringen også ønsker arbejdsmarkedsuddannelserne opprioriteret, og at det vil ske, når man bruger denne form for finansiering. Det lægger tværtimod en dæmper på aktiviteterne på arbejdsmarkedsuddannelsesområdet at lave den finansieringsform, som man her er på vej til at lave.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg vil gerne sige til hr. Bakholt, at vi gennem mange år har oplevet, at arbejdsmarkedets parter i fællesskab har været meget interesserede i at få udbygget og styrket arbejdsmarkedsuddannelserne. Det har været et fælles ønske hos begge parter på alle områder, og både tidligere arbejdsministre og jeg selv har haft møder med arbejdsmarkedets parter om dette. Derfor tror jeg også, at arbejdsmarkedets parter også i fremtiden, uanset hvilken finansieringsform man har for arbejdsmarkedsuddannelserne, vil have præcis samme interesse i, at den danske arbejdskraft er så godt uddannet som overhovedet muligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om en arbejdsmarkedsuddannelsesfond. (Lovforslag nr. L 67).

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 71 stemte for, 78 imod.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 3 og § 3 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 74 stemte for, 80 imod.

§ 4 vedtoges uden afstemning.

§§ 5-8, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 9 og § 9 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om erhvervs-mæssig uddannelse af specialarbejdere m.fl. og omskoling. (Lovforslag nr. L 68).

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 108:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven og sømandsskatteloven. (Den skattemæssige behandling af arbejdstageres bidrag til arbejdsmarkedsuddannelsesfondens).

(Fremsat 7/12 83. Første behandling 9/12 83).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 78:

Forslag til lov om afgift af mineralvand og læskedrikkoncentrater m.v.

(Fremsat 23/11 83. Første behandling 30/11 83. Betænkning 7/12 83).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Sonja Mikkelsen (S):

Dette forslag om afgift på sodavand og læskedrikkoncentrater og nu også frugtsafter og grønsagssaft var vi i socialdemokratiet imod ved førstebehandlingen, og lad mig sige med det samme, at de ændringsforslag, som nu er stillet af ministeren, ikke har ændret vores opfattelse - tværtimod.

Ændringsforslagene indebærer, at sodavandsafgiften nu ikke sættes op med 70 øre,